

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Rejšek, Martin: Hospodářsko-sociální poměry v Kostelci nad Labem 50. a 60. let 17. století. Diplomová práce, UK – Pedagogická fakulta, Praha 2006, 82 s., 20 tab. vč., 10 obr. vč.

Čas diplomantem prosezený v SOkA Mělník nad gruntovními knihami přinesl nesmírně zajímavou sondu do života venkovského města po polovině 17. století. Martin Rejšek ve své práci postupoval systematicky:

1) Představil předválečnou podobu města a nástin jeho předválečného vývoje. U starších dějin si počíná snad příliš stručně, ale vzhledem k vlastnímu jádru práce tento fakt příliš nelimituje (doplnění lit.: A. Sedláček: *O Kostelcích v Čechách*. In: Method V., 1879, č. 49.). Samotné kostelecké dění za třicetileté války by už ale bližšího zastavení zasloužilo, vždyť město bylo sužováno soustavnou okupací (saskou a císařskou) téměř 10 let (do r. 1640). U popisu města bych ale stručnost vytkl, a to jak u slovního popisu samého, tak i v užití dalších možností různé vypovídací hodnoty (záhodno by bylo poohlédnout se kupř. po nejstarších vyobrazeních města; pro začátek sbírka *Historica NM v Praze*). Neexistují-li dobové plány panství, popř. hospodářské mapy panství potom mohl diplomant využít indikační skicu stabilního katastru. Nejen že mohla poskytnout informace v oblasti pomístních názvů, ale také rozsah Kostelce, jeho městských zařízení, polností, lesů, luk... (později katastru). Při studiu pomístních jmen je vhodné (mnohdy i přínosné) pracovat s příručkou *Pomístní jména v Čechách...* Zásadním pramenem ke studiu dobových pomístních názvů je Tereziánský katastr (vytvořený podle příznávacích tabel z r. 1713), krom jiného totiž obsahuje soustavný soupis tehdy ještě používaných pomístních názvů, a tak zachycuje skutečnosti mnohem starší. K rybníkům obecně lze ještě doporučit: F. Teplý, *Příspěvky k dějinám českého rybníkářství* (1937); F. Roubík, *Úřední soupis rybníků v Čechách z r. 1786* (1937).

2) Perfektně zvládl statistická úskalí popisu stavu kosteleckého obyvatelstva (i v porovnání s ostatními sídly brandýského panství). I zde by se diplomant mohl poohlédnout po dalších zdrojích. Pro dané období

mám na mysli zejména *Zpovědní seznamy...* zpracované J. V. Šimákem a rejstříkované V. Jenšovskou-Kosinovou. A samozřejmě příslušné matriční knihy, pokud se dochovaly.

3) Nejcennější částí Martinovy diplomové práce jsou kapitoly o pozemkové držbě a komplexní rozboru povahy jednotlivých zápisů. Na základě pečlivého studia gruntovních knih přesně popsal držbu a její změny v období po třicetileté válce. Svá zjištění i zkušeně komentuje (viz samotnou stať, ale i Shrnutí a Závěr). Pokud by se v započatém díle pokračovalo, bylo by zajímavé zjištění, jak se tato oblast proměňovala v následujících dekádách (na základě studia revizitací berní ruly, tereziánského rustikálního katastru a zápisů v knihách gruntovních). Podrobné studium by si zasloužily i místní kostely, jejich vybavení a jeho změna v daném období, obsazování fary atd. Stejně tak stavební proměny města.

Diplomové práce Martina Rejška si vysoce cením, velmi rád ji doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm v ý b o r n ě. Martinovi doporučuji v započatém díle pokračovat, prohlubovat a rozšiřovat jej a využít kupř. v doktorském studiu. Po drobných opravách bych si zároveň dovolil předloženou diplomovou práci doporučit jako práci rigorózní.

v Praze 11. 5. 2006

PhDr. Roman Ferstl